

Obligātās veselības apdrošināšanas ieviešana Latvijā: piemērotākā modeļa izvēle

Ieva Bikava¹, Andris Skride²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Eiropas studiju fakultāte, studiju programma "Reģionālā politika un valsts pārvaldība",

² Medicīnas fakultāte, Iekšējo slimību katedra

Ievads. Obligātās veselības apdrošināšanas ieviešana Latvijā ir bijusi aktuāla kopš neatkarības atgūšanas laikiem kā veids, kas uzlabotu veselības aprūpes finansēšanas sistēmu. Pēc ekonomiskās krīzes jautājums tika aktualizēts, to iekļaujot 2010. gada valdības deklarācijā, un 2012. gadā tika izstrādāta obligātās veselības apdrošināšanas ieviešanas koncepcija. Jaunajam modelim bija jā sāk darboties ar 2015. gada 1. jūliju. Šī reforma netika ieviesta, un 2015. gada nogalē tika pieņemts lēmums, ka obligātās veselības apdrošināšanas ieviešana tiks realizēta, sākot no 2017. gada, bet šobrīd nav zināms, pēc kāda modeļa.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Ir veikti pētījumi par dažādām veselības aprūpes finansēšanas sistēmām un modeļiem Eiropā un izskanējis viedoklis par divu iespējamu modeļu ieviešanu: vai nu kā nacionālo apdrošināšanu (līdzīgi kā Igaunijā), vai privāto apdrošināšanu (kā Nīderlandē). Šī darba mērķis ir izpētīt obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas minētajās valstīs – Igaunijā un Nīderlandē – un, izmantojot *T. Lim* salīdzinošās politikas analīzes pieeju, izpētīt un salīdzināt valstis, kā arī analizēt iespējas šos modeļus ieviest Latvijā.

Rezultāti. Tika veikta valstu salīdzināšana, balstoties uz salīdzinošās politikas analīzes pieeju, salīdzinot valstu vēsturisko pieredzi, demogrāfiskos, ekonomiskos, sabiedrības nevienlīdzības rādītājus, kā arī analizēta modeļa ieviešanas sarežģītība.

Secinājumi. Veicot abu modeļu izpēti un salīdzināšanu, galvenokārt balstoties uz sabiedrības nevienlīdzības rādītājiem un modeļa ieviešanas sarežģītību un administrēšanu, secināts, ka Latvijai piemērotāks nacionālās obligātās veselības apdrošināšanas modelis ir līdzīgs Igaunijas modelim.